

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
פרדוקסים וניסויי מחשבה
פרופ' אלון חסיד | המחלקה לפילוסופיה
Paradoxes and Thought Experiments | 31716

שיעור	סוג הקורס:
4 נ"ז / 2 ש"ש	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
שנתי	סמסטר:
חמישי, 18:00-19:30	יום ושעה:
בתיאום מראש	שעת קבלה:
alon.chasid@biu.ac.il	מייל מרצה:
http://lemida.biu.ac.il	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

ניסויי מחשבה ופרדוקסים הם כלים חיוניים – אולי אף החיוניים ביותר – בחשיבה פילוסופית. הקורס יעסוק, ראשית, בדרכים השונות שבהן ניסויי מחשבה ופרדוקסים ממחישים בעיות פילוסופיות, ובדרכים האפשריות לפתרון בעיות מהסוג שפרדוקסים וניסויי מחשבה מעלים. שנית, עניין זה יומחש תוך עיון בפרדוקסים וניסויי מחשבה ספציפיים, שהיוו אבני דרך בחשיבה הפילוסופית המערבית, כגון הפרדוקסים של זנון, פרדוקסים סוריטיים (של עמימות); ניסוי המחשבה "מוח באמבט" של פאטנם; "החדר הסיני" של סרל; פרדוקסים הקשורים באינסוף; פרדוקסים הקשורים בדמיון; ועוד.

מטרות/תוצרי הלמידה

הסטודנטים ילמדו להמחיש כיצד סתירות, פרדוקסים וניסויי-מחשבה מהווים מנוף להגות פילוסופית, הן על ידי איפיונם והן על ידי היכרות עם פרדוקסים וניסויי מחשבה ספציפיים. כמו כן, נלמד להציג בעיות פילוסופיות בסיסיות, וכן את פתרונותיהן, על סמך פרדוקסים וניסויי מחשבה. יוקנו גם כלי-חשיבה פילוסופיים ברוח המסורת הפילוסופית האנליטית, וכמובן כלים לחשיבה נכונה באופן כללי.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1-3	מבוא: פרדוקס וניסוי מחשבה; אפיון ודוגמאות; אפיון (הגדרת) פרדוקס; ניסויי מחשבה פילוסופיים וניסויי מחשבה מדעיים.	11, 4 חלקים מ-1, (ראו ביבליוגרפיה)	
4-7	הפרדוקסים של זנון; פרדוקס התנועה ותכונות גשטאלט	(חלקים 18, 6, רלבנטיים)	
8-10	פרדוקסים סוריטיים: הצגת בעיית העמימות במונחי שפה.	1, 6, 11 (ערך רלבנטי)	
11-13	פרדוקסים סוריטיים: בעיות ופתרונות	כנ"ל	
14-17	ספקנות גלובלית: מוחות באמבט	3, 11 (הערך המתאים)	
18-20	מוח באמבט: אקסטרנליזם סמנטי	כנ"ל	
21-23	על מחשבים ובני אדם: השווה והשונה (ניסוי מחשבה "החדר הסיני")	7, 9, 11 (הערך הרלבנטי)	
24-25	פרדוקס ההפתעה	1, 11 (הערך המתאים)	
25-26	פרדוקסים הקשורים באינסוף	--	
27-29	פרדוקסים הקשורים בייצוגי-בדיון ודמיון	10	

* ההפניות המספריות מתייחסות לרשימת הקריאה.

ציון סופי

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
רשות; במידה שהציון גבוה מציון מטלת הסיום, המטלה תשוקלל ב-20% מהציון הסופי	מטלת אמצע
80% מהציון הסופי בתנאי הנ"ל	מטלת סיכום

דרישות הקורס

הגשת מטלת סיכום; הגשת מטלת אמצע (בגדר רשות). נוכחות היא בגדר חובה בכל השיעורים, למעט בקשות מנומקות להיעדרות.

דרישות קדם

אין דרישות קדם.

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה

חובה:

פרקי החובה וההפניות מופיעים בתוכן השיעורים, לצד כל נושא. ההתייחסות הינה לרשימה הביבליוגרפית בהמשך.

רשות: [למעט הפרקים המצוינים כחובה בתוכן השיעורים].

1. ענת בילצקי, *פרדוקסים* (מודן) 1996.
2. Michael Clark, *Paradoxes from A to Z*, NY, Routledge, 2002
3. Putnam, Hilary (1999). Brains in a Vat. In Sven Bernecker & Fred I. Dretske (eds.), *Knowledge: Readings in Contemporary Epistemology*. Oxford University Press. pp. 1-21.

4. Quine, Willard van Orman (1966). *The Ways of Paradox and Other Essays*. Harvard University Press, ch. 1
5. Radford, Colin (1975). "How Can We Be Moved by the Fate of Anna Karenina?" *Aristotelian Society Supplementary Volume* 49 (1):67 - 93.
6. R. M. Sainsbury, *Paradoxes*, NY, Cambridge UP, 1988
7. Searle, John R. (1980). Minds, brains, and programs. *Behavioral and Brain Sciences* 3 (3):417-57.
8. Roy Sorensen, *A Brief History of the Paradox*, Oxford, Oxford UP, 2003
9. Turing, Alan M. (1950). Computing machinery and intelligence. *Mind* 59 (October):433-60.
10. Walton, Kendall L. (1978). Fearing fictions. *Journal of Philosophy* 75 (1):5-27.
11. Edward N. Zalta (ed.), *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, URL=<http://plato.stanford.edu/>